

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

Colleges van Burgemeesters en Wethouders van de G4
gemeenten
T.a.v. Wethouders Balster, Kurvers, Doorninck en
Verschuure
Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke ontwikkeling
Postbus 12640
2500 DN Den Haag

Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Nederland
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2021-0000332793

Uw kenmerk

Datum 25 juni 2021
Betreft Beantwoording brief verantwoorde invoering Wet
kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Geachte wethouders van de G4 gemeenten,

Dank voor uw brief over de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. U geeft hierin aan dat u zich sterk maakt voor een verantwoorde invoering. Dat is goed te horen, na de lange politieke en maatschappelijke discussie die we over de wet gevoerd hebben. U geeft ook aan zich zorgen te maken over de druk die wordt uitgeoefend op invoering per 1 januari 2022. U wilt niet dat de bouwproductie in gevaar komt. Uiteraard is dit ook voor dit kabinet van cruciaal belang. Mede om die reden heb ik, in overleg met de medeoverheden, besloten meer tijd te nemen voor een zorgvuldige en verantwoorde invoering. Zowel de invoering van de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen wordt met een half jaar uitgesteld tot 1 juli 2022. Dat geeft meer tijd om de randvoorwaarden die we samen in het Bestuursakkoord hebben afgesproken te realiseren. Op welke wijze hieraan gewerkt wordt zal ik hieronder toelichten.

Ik waardeer het overigens zeer dat we daar in de afgelopen maanden ook goed en constructief met elkaar in gesprek zijn. Ik hecht er zeer aan dat we dat gesprek ook in de komende periode blijven opvolgen en zo samen verder invulling kunnen geven aan het realiseren van de randvoorwaarden.

Proefprojecten

U heeft in uw brief van 11 januari jl. aan de commissie van de Eerste Kamer het belang van de evaluatie van proefprojecten benadrukt. Daarop heb ik de Kamercommissie in mijn brief van 22 februari jl. een overzicht van ervaringen en evaluaties in de proefprojecten tot dusver toegestuurd¹. Tevens heb ik beschreven hoe het vervolgtraject van de evaluatie van de proefprojecten eruit zal zien. Vanuit de Begeleidingsgroep Proefprojecten is inmiddels een bredere evaluatie van 33 afgeronde en 46 in uitvoering zijnde projecten aan de Regiegroep kwaliteitsborging gestuurd. De Begeleidingsgroep proefprojecten – waarin ook vertegenwoordiging van uw gemeenten namens de VNG aanwezig is – zal op basis van deze evaluatie met voorstellen komen om de komende tijd meer specifiek te kijken naar de ervaringen met kwaliteitsborging.

¹ kst-34453-R

Datum

25 juni 2021

Kenmerk

2021-0000332793

U signaleert in uw brief dat proefprojecten tot dusver met name in uw gemeenten achterblijven. Naar aanleiding van dit signaal zijn mijn medewerkers met uw gemeenten en de andere bij de Wkb betrokken partijen (Bouwend Nederland, Branchevereniging Nederlandse Architecten, Vereniging Kwaliteitsborging Nederland) in gesprek gegaan, om te bezien hoe we het aantal proefprojecten in uw gemeenten kunnen stimuleren. Deze gesprekken zijn positief en constructief verlopen. Samen met u en de overige betrokken partijen zijn de mogelijkheden besproken en aantal afspraken gemaakt om het aantal proefprojecten in uw gemeenten in de komende periode te vergroten. In navolging van Rotterdam en Den Haag wordt ook in de omgeving van Utrecht een ambassadeursnetwerk opgezet.

Brede ervaring met de Wkb

Veel ervaring met de Wkb wordt opgedaan via de zogenaamde ‘aannemer – kwaliteitsborger’ projecten. Dit zijn proefprojecten waaraan bouwpartijen en kwaliteitsborgers deelnemen, maar gemeenten nog niet bij betrokken zijn. Deze projecten bieden ook gemeenten de kans ervaring op te doen met onderdelen van de Wkb-werkwijze. Deelnemers worden aangemoedigd om gemeenten alsnog uit te nodigen om aan te sluiten bij de betreffende projecten. Door aan te sluiten bij deze projecten kunnen soortgelijke ervaringen worden opgedaan als in de integrale proefprojecten, met name voor specifieke onderdelen van de Wkb-werkwijze. Door alle onderdelen van de Wkb separaat te doorlopen in deze “zij-instroomprojecten”, kunnen alle onderdelen van de integrale werkwijze onder de Wkb in stappen worden doorlopen.

Zoals ik heb aangegeven in mijn brief aan de Eerste Kamer van 22 februari jl.² zet ik, naast de (integrale) proefprojecten, ook in op specifieke projecten die bijdragen aan het opdoen van ervaringen en het verkrijgen van inzichten in het stelsel. Zo ondersteun ik dit moment projecten waarbij de rol van de architect in relatie tot de kwaliteitsborger wordt beproefd. Daarnaast heb ik subsidie versterkt aan projecten die de inzet van de kwaliteitsborger bij kleine bouwwerken en het gebruik van standaard bouwconcepten en werkwijzen nader uitwerkt.

Ik ga ervan uit dat op deze wijze en met deze maatregelen ook in uw gemeenten voldoende ervaring kan worden opgedaan, daar is ook meer tijd voor, gelet op de verplaatsing van de inwerkingtreding met een half jaar naar 1 juli 2022.

ICT bij de DSO-LV

U signaleert in uw brief dat de ICT bij de DSO-LV nog niet op orde is. Dit is mede een reden geweest voor de verplaatsing van de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet (en de Wkb). Zoals ik ook in mijn brief over de uitkomsten van het Bestuurlijk Overleg Omgevingswet van 27 mei³ heb aangegeven bevindt de ontwikkeling van de landelijke voorziening DSO zich in het laatste stadium. Binnen de DSO-LV worden reeds de Wkb-formulieren voor de bouwmelding, mededeling start bouw, mededeling bouw gereed en de gereedmelding voorzien. Voor het formulier voor informatieverstrekking strijdigheid bouwbesluit is een

² kst-34453-R

³ kst-982820

Datum
25 juni 2021

Kenmerk
2021-0000332793

aanvraag ingediend om dit te realiseren. Er wordt inmiddels geoefend met de huidige beschikbare voorzieningen in de DSO-LV. Naar verwachting kunnen de laatste softwareleveranciers vanaf oktober hun systemen in gereedheid brengen. Vanaf dat moment kunnen alle bevoegd gezagen zich aansluiten en oefenen met de voorzieningen voor de planvormingsketen van de DSO-LV.

Met de formulieren voor de Wkb wordt buiten de DSO-LV omgeving al inhoudelijk geoefend. De oefenformulieren komen overeen met de formulieren die uiteindelijk in het nieuwe omgevingsloket zullen worden opgenomen. De formulieren zijn beschikbaar gesteld voor het gebruik in proefprojecten. Op basis van de testen en de ervaringen in proefprojecten kan de DSO-LV, indien nodig, hierop worden aangepast.

Er wordt vanuit de DSO-LV momenteel hard gewerkt aan het gereedmaken van de benodigde voorzieningen. Ik heb begrip voor uw signaal dat de DSO-LV gereed moet zijn bij inwerkingtreding. Om de ICT bij het Rijk en het bevoegd gezag bij inwerkingtreding gereed te hebben, met vooraf voldoende ruimte om hiermee te oefenen, richt de DSO-LV zich op het creëren van een systeem dat aan de minimumvereisten kan voldoen. In het Bestuurlijk Overleg van 26 mei jl. is hierover gesproken, waarbij partijen erkennen dat het van belang is om hierbij focus te houden op deze minimumvereisten voor inwerkingtreding. Een toevoeging van additionele functionaliteiten op de minimumvereisten binnen de huidige ontwikkeling van de DSO-LV vergroot de complexiteit van deze ontwikkeling en houdt een risico in voor de tijdige realisatie van een functionerend systeem bij inwerkingtreding.

Tussentijdse uitwisseling middels een samenwerkingsruimte

Zoals reeds benoemd voorziet de DSO-LV bij inwerkingtreding in de minimaal vereiste functionaliteiten die aansluiten bij de werkwijze onder de Omgevingswet en de Wkb. De DSO-LV voorziet hiervoor onder andere in een samenwerkingsruimte tussen bevoegd gezagen. De informatie-uitwisseling middels een samenwerkingsruimte zoals door u gewenst is (nog) niet voorzien in de DSO-LV bij inwerkingtreding. Ik vraag uw begrip dat deze gewenste additionele functionaliteit pas verzocht kan worden na realisatie van de minimumvariant. De mogelijke toevoeging van deze functionaliteit aan de DSO-LV zal worden ingebracht bij de DSO-LV als uit te voeren actie bij de doorontwikkeling van het systeem. Daarnaast zijn er diverse marktinitiatieven, waaronder enkele instrumenten voor kwaliteitsborging, die hebben aangegeven dat een samenwerkingsruimte tussen de betrokken partijen (inclusief bevoegd gezagen) zal worden gefaciliteerd. Hier kunnen de bevoegd gezagen gebruik van maken in afwachting van het verzoek bij de DSO-LV.

Deelleveringen

Binnen het stelsel van de Wkb is er geen sprake van deelleveringen, zoals dit eveneens in het huidige stelsel van bouwregelgeving niet het geval is. Indien het bevoegd gezag eerder informatie nodig heeft voor haar taakuitvoering in de toezicht- en handhavingstaken voor bestaande bouw, dan kan deze informatie op basis van de bevoegdheden in de Algemene wet bestuursrecht worden opgevraagd. In overleg met de VNG is in het ontwerpbesluit kwaliteitsborging dit

Datum

25 juni 2021

Kenmerk

2021-0000332793

najaar nog de mogelijkheid toegevoegd om voor specifieke onderdelen van een bouwactiviteit vooraf informatie op te vragen. Dit biedt de gemeente de mogelijkheid om vooraf te bepalen of toezicht op specifieke onderdelen van de bouw, zoals bijvoorbeeld tussentijdse oplevering van woningen, noodzakelijk is.

Financiën

In uw brief uit u uw zorg over de duidelijkheid en zekerheid over de financiële dekking voor de uitvoering van Wkb taken. Dit signaal is tevens uitgesproken in de recente vragen van de Eerste Kamercommissie. In de beantwoording hiervan geef ik aan dat in het Bestuursakkoord is afgesproken dat er opnieuw een onderzoek zal plaats vinden op basis van artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet. Eerder zijn in 2015 en 2016 dergelijke onderzoeken uitgevoerd.⁴ In het nieuwe onderzoek zullen met de huidige kennis en inzichten, inclusief de huidige invulling van de Wkb, de financiële gevolgen voor gemeenten nader in kaart worden gebracht. BZK en VNG zijn gezamenlijk opdrachtgever van het onderzoek. Op basis van de uitkomsten zal ik aangeven hoe eventuele financiële gevolgen voor de gemeenten worden opgevangen. Uit de vorige onderzoeken uit 2015 en 2016 kwamen overigens geen nadelige financiële effecten voor gemeenten naar voren.⁵ De algemene conclusie uit het eerdere onderzoek is dat er per saldo werkzaamheden bij gemeenten zullen verdwijnen en dat daardoor de kosten zullen dalen. De resultaten worden begin juli verwacht.

Tot slot heb ik in overleg met u en de VNG besloten het ontwerpbesluit zodanig aan te passen dat gevolgklasse 1 zo nodig tijdelijk kan worden beperkt tot nieuwbouw. Mocht bij invoering van de Wkb het aantal kwaliteitsborgers onverhoopt onvoldoende zijn dan biedt dit een mogelijkheid de benodigde capaciteit te beperken.

De tijdige invoering van de Wkb is van groot belang voor het verbeteren van de bouwkwaliteit, het verminderen van de faalkosten en beschermen van het consumentenbelang. Bij de invoering daarvan blijf ik, zoals gezegd, graag met u en de andere betrokken partijen de komende tijd in goed overleg, zodat gezamenlijk een zorgvuldige invoering geborgd kan worden en het belang van de het realiseren van de woningbouwopgave niet in het gedrag komt.

Met vriendelijke groet,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

⁴ SIRA Consulting, 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: financiële gevolgen voor gemeenten', oktober 2015, Kamerstukken II 2015/16, 32757, nr. 119. Cebeon, 'Kwaliteitsborging bouwen. Achterblijvende taken en financiële gevolgen voor gemeenten', november 2016, Kamerstukken II 2016/17, 34453, nr. 8.

⁵ Kamerstukken II 2016/17, 34453, nr. 8.